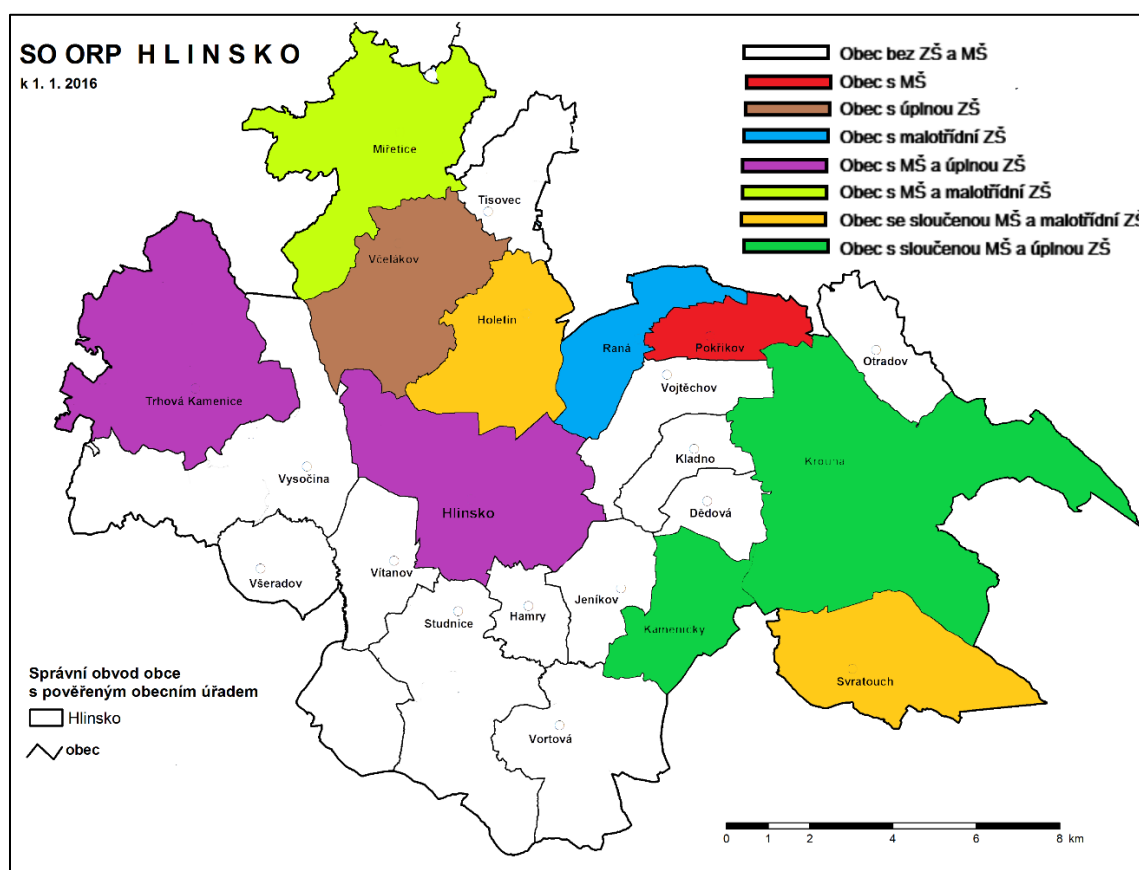

Vyhodnocení potřeb ve vzdělávání – projekt MAP SO ORP II Hlinsko

Informace potřebné k vyhodnocení potřeb v oblasti vzdělávání byly získány od spolupracujících subjektů zapojených do **projektu MAP SO ORP II Hlinsko**. Subjektů je 36 a jedná se o vzdělávací zařízení, školy a další poskytovatele vzdělávání dětí a žáků do 15 let a uživatele vzdělávání, kterými jsou žáci a rodiče.

Na území ORP Hlinsko je zřízeno devět mateřských a jedenáct základních škol (v případě čtyř základních škol je součástí mateřská škola). Přímo v Hlinsku se nachází tři úplné základní školy (součástí jedné z těchto škol jsou i tzv. speciální třídy), dvě mateřské školy, základní umělecká škola, dům dětí a mládeže, středisko volného času, dětská skupina a většina subjektů pro volnočasové a neformální vzdělávání. Všechny školy i školky jsou zřizovány obcemi, žádné soukromé školy se zde nenachází. Mimo město Hlinsko najdeme mateřské i základní školy i v dalších obcích: Miřetice, Kameničky, Včelákov, Holetín, Raná, Pokřikov, Trhová Kamenice, Krouna a Svratouch. Rozmístění škol v regionu a jejich typ viz obrázek níže.

Zdroj: ČSÚ, vlastní úprava

Jediným zástupcem středního školství je v ORP Hlinsko Gymnázium K. V. Raise a Střední odborné učiliště, Hlinsko, Adámkova 55. Všeobecné gymnázium nabízí čtyřletý a osmiletý obor vzdělávání. Od školního roku 2017/2018 je nově zřízen obor vzdělávání „Výrobce potravin – mlékař“ zakončený

závěrečnou zkouškou a získáním výučního listu. V září 2021 bude navíc nově otevřen obor „Elektrikář“ a „Truhlář“.

Z výstupů společného plánování zpracovaného SR MAP vyplývají cíle uvedené níže.

- Modernizace vybavení mateřských škol s důrazem na zvyšování kvality výuky
- Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů a zajištění odborných pracovníků
- Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů a navyšování kapacity mateřských škol
- Zvýšení kvality výuky v základních školách v ORP Hlinsko
- Modernizace vybavení a učeben škol s důrazem na zvyšování kvality výuky
- Zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím vzdělávání pedagogů, zajištění odborných pracovníků a extrakurikulárních aktivit
- Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů
- Kariérové poradenství v základních školách
- Posílení spolupráce mezi školami v regionu
- Podpora spolupráce škol v území ORP Hlinsko prostřednictvím společných projektů a aktivit
- Zajištění a zvýšení dostupnosti a kvality zájmového a neformálního vzdělávání a základních uměleckých škol
- Modernizace zázemí a vybavení pro zájmové a neformálního vzdělávání
- Zvýšení kvality neformálního a zájmového vzdělávání

Důležitý je přenos těchto výstupů všem aktérům a široké veřejnosti. Informace k MAP jsou předávány přes facebookový profil Pojďme rozvíjet vzdělávání na Hlinecku, webové stránky www.mashlinecko.cz, místní či jiná média (min. 4x ročně), tiskové besedy či jiná setkání s novináři (min. 1x ročně) a informativní setkání ke kvalitě vzdělávání s místními podniky, zastupiteli a dalšími aktéry.

Předškolní vzdělávání v SO ORP Hlinsko

Předškolní vzdělávání v SO ORP Hlinsko probíhá v mateřských školách, které jsou zastoupené ve městě Hlinsko na ulici Budovatelů, Rubešova a Milíčova (odloučené pracoviště MŠ Rubešova) a v obcích Pokřikov, Holetín, Krouna, Miřetice, Kameničky, Svratouch, Trhová Kamenice.

V dotazníkovém šetření MAP II byly zjišťovány potřeby mateřských škol ve čtyřech oblastech:

1. Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
2. Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
3. Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – jiné oblasti jsou např. inkluze, vzdělávání dětí se spec. vzděl. potřebami, digitální kompetence, kreativita, podnikavost, schopnost spolupráce, komunikační dovednosti
4. Další potřeby rozvoje školy
 - a) Tvrdé faktory: financování, technický stav budov, vybavení, investiční atd.

- b) Měkké faktory: vzdělávání dětí se spec. vzdělávacími potřebami, kariérové poradenství, vzdělávání cizinců, složení pedagogického sboru, naplnění kapacity školy, vedení pracovníků školy – leadership, mentoring a supervize, DVPP a další personální potřeby.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že školy hodnotí **úspěšně** účasti na soutěžích, vzdělávání pedagogů, seznamování dětí s IT, vystupování dětí na veřejnosti, spolupráci se ZŠ a zařazení znevýhodněných dětí do běžné výuky.

Prostor pro zlepšení vidí v individualizaci vzdělávání, spolupráci s knihovnou, zapojování rodin do akcí školy a jejich přímé účasti na dění ve škole, efektivnější práci v dokumentaci, rozvoji polytechnické a environmentální výchovy v MŠ a pořízení dalších pomůcek pro děti se spec. vzděl. potřebami.

Pomoc by školy uvítaly v případě zajištění přednášek a seminářů pro rodiče o významu čtení dětem či pořádání besed s rodiči na různá aktuální témata jakými jsou: hyperaktivní dítě, šikana, poruchy učení, agresivní dítě, dítě s ADHD apod. Dále by uvítaly pomoc při nákupu moderních IT pomůcek, doplnění nových knížek a kvalitních a moderních didaktických pomůcek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti, zlepšení materiálního a technického vybavení zaměřeného na polytechniku a matematickou gramotnost, doplnění školní knihovny a školních pomůcek a při stabilním a předvídatelném zajištění financí. Dále byly zjištěny i ryze pragmatické požadavky jakými jsou: zastínění pískovišť, vymalování školy a možnost dalšího finančně méně dostupného vzdělávání pedagogických pracovníků.

Dále proběhlo **dotazníkové šetření MŠMT**, jež bylo vázáno na podání žádosti o podporu do výzvy na Šablony I a Šablony II. Dotazníky k projektům Šablony I vyplnily všechny mateřské školy SO ORP Hlinsko. Mimo jiné byl hodnocen stav před realizací šablon a po jejich absolvování a to v oblastech uvedených níže:

Inkluzivní/společné vzdělávání

Ředitelé škol hodnotí kladně zejména to, že učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji a také spolupráci pedagogů s dalšími pedagogickými i nepedagogickými pracovníky.

Prostor pro zlepšení je patrný pokud jde o úpravu organizace a průběhu vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dovednosti učitelů využívat speciální a kompenzační pomůcky.

Zlepšení je vnímáno především při organizaci a průběhu vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a při vytváření systémů podpory pro děti se SVP. Pedagogové umí lépe využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky. Pedagogové spolupracují ve výuce s dalšími pedagogickými i nepedagogickými pracovníky, tlumočníky do ČZJ a osobními asistenty. Školy zajišťují dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, směřujícími k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte. Ke zlepšení přispívá velkou měrou působení školního asistenta (nejvíce realizovaná aktivita šablon), který na školách působil jako podpora výuky.

Čtenářská pregramotnost

Ředitelé škol si velmi pochvalují, že učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí zkušenosti v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou, a i s učiteli z jiných škol. Disponují dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti: knihovna přímo v zařízení, čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování) nebo využívají interaktivní metody a další pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti.

Zlepšení bylo zaznamenáno ve spolupráci s rodiči, zmiňovaném technickém a materiálním zabezpečení a také v používání poznatků z praxe a jejich sdílení s dalšími školami.

Matematická pregramotnost

Zástupci škol kladně hodnotí pokrok v rozvoji vzdělávání učitelů MŠ a také ve využívání a sdílení poznatků z praxe. K největšímu zlepšení došlo u spolupráce s rodiči a při využívání interaktivních metod a pomůcek.

Podnikavost, iniciativa a kreativita

Zástupci škol hodnotí nejlépe využívání poznatků z praxe a jejich následné sdílení s ostatními MŠ v regionu, a že disponují dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity.

Zlepšení je nejvíce patrné v případě učení prvkům iniciativy a kreativity, v prostředí i přístupu pedagogů, kteří podporují fantazii i kreativitu dětí a v dostatečném množství pomůcek pro rozvoj kreativity.

Polytechnické vzdělávání

V této oblasti školy nejvíce postrádají osobu zodpovědnou za rozvoj polytechnického vzdělávání, která je schopná poradit či doporučit dětem nebo učitelům. Školy by rovněž potřebovaly zintenzivnit podporu individuální práce s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku a zároveň školy nedisponují tak kvalitním technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení logického myšlení a manuálních dovedností.

Zlepšení bylo zaznamenáno v aktivní spolupráci s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky. V řadě škol již existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučit dětem nebo učitelům. MŠ více využívají informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání.

Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Prostor pro zlepšení ředitelé shledávají v pěstování vzájemné spolupráce uvnitř školy, mezi učiteli, rodiči a dětmi, dále ve směřování výuky zaměřené na základní společenské návyky a pravidla chování v různých prostředích.

Zlepšení je patrné nejvíce v rozvíjení schopnosti sebereflexe a sebehodnocení.

Digitální kompetence pedagogických pracovníků

Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí.

V rámci získávání informací proběhly i **strukturované rozhovory** s řediteli o potřebách mateřských škol v oblastech, kterými se MAP zabývá a svými aktivitami se snaží o podporu a pomoc v těchto oblastech formou akcí pro pedagogy, děti a rodiče. Zhodnocení jednotlivých oblastí je popsáno níže.

Inkluzivní vzdělávání

Z hlediska inkluzivního vzdělávání vnímají ředitelé škol velice přínosně přítomnost osobních a školních asistentů při výuce. Nevýhodou školních asistentů, hrazených z projektů Šablona je, že jsou školám poskytovány finance na jejich zaměstnání pouze krátkodobě. Některé školy navíc dodávají, že není snadné sehnat kvalitně proškolené a dostatečně zkušené asistenty. Problém je i v tom, že asistenti jsou zaměstnáváni jen na dobu určitou a asistent pak často musí odejít hned po tom, co si na něj znevýhodněné dítě zvykne.

Velký problém školy vidí v logopedických dovednostech dětí. V regionu je nedostatek kvalifikovaných logopedů a pedagogickým pracovníkům chybí potřebná logopedická podpora, a to především v malých mateřských školách.

Bezbariérovost škol je hodnocena jako dostatečná, nikoli však z důvodu vybavenosti, ale pro to, že se buď školy dosud neselekaly s potřebou výuky dítěte upoutaného na invalidním vozíku, nebo si s jeho přijetím poradili umístěním do třídy v přízemí. Překážkou pro odstranění bariér ve škole je obrovská finanční náročnost, případně majetkové poměry školy. V rámci MAP proběhly pro školy tyto podpůrné aktivity: semináře pro pedagogy a implementace pro děti MŠ.

Čtenářská pregramotnost

Ředitelé škol uvádějí, že je u nich čtenářská pregramotnost na velmi dobré úrovni, a že na ní pracují s každodenní frekvencí.

Problémem v oblasti čtenářské pregramotnosti ovšem je, že narůstá počet dětí, které mají logopedické potíže, jejichž korekce je nezbytná pro nástup do základní školy a pedagogům zabírá spoustu času, čímž rostou i personální nároky mateřských škol.

Školy by ocenily dlouhodobou finanční pomoc při nákupu nových moderních pomůcek pro výuku (knížek a edukativních textů), sdílení tipů na dobré a kvalitní materiály mezi jednotlivými institucemi a edukaci rodičů. V rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: semináře pro pedagogy, soutěže pro děti MŠ a scénické čtení pro děti a rodiče.

Matematická pregramotnost

Výuka matematické pregramotnosti prostupuje veškeré části předškolního vzdělávání. Školám chybí především finančně nákladné moderní pomůcky, které by zatraktivnily výuku a rovněž vzdělávací akce pro pedagogy, na kterých by se inspirovali o nových možnostech a aktivitách v oblasti matematiky.

Iniciativa a kreativita

Podpora iniciativy a kreativity je součástí téměř všech aktivit během obvyklé výuky. Školy učí děti tvořit především ve skupinkách, což podporuje týmovou spolupráci.

Polytechnické vzdělávání

Školy zde často narážejí na problém nedostatečného vybavení (stavebnice, skládačky, dětské nářadí, keramická pec) umožňujícího zábavnou formou podpořit polytechnické vzdělávání. Ceny jsou příliš vysoké. Poukazují také na zájem o odborníky, který by zpestřil výuku, na dlouhodobou spolupráci s odborníkem bohužel nezbývají finanční prostředky. Dále mateřské školy projevily zájem o další vzdělávání pedagogů, kde by sdíleli zkušenosti a mohli se inspirovat ohledně metod výuky v oblasti. V rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: semináře pro pedagogy a implementace pro děti MŠ.

Sociální a občanské dovednosti

Výuka sociálních a občanských dovedností je jednou z těch základních. Je na ni kladen velký důraz a probíhá kontinuálně každý den. Sociální interakci školy podporují v podstatě každodenně.

Regionální povědomí

Školy rozvíjí regionální povědomí dětí především formou procházek a výletů po regionu. Školy projevují další zájem o zřízení turistického kroužku a organizovanější poznávání osobností z našeho regionu, lokálních řemesel a vytvoření materiálů pro výuku o regionu. V rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: tvorba videí s regionální tematikou a vydání zábavně-naučného časopisu pro děti s tématem z regionu pro děti MŠ.

Spolupráce a se zřizovateli a rodiči

Ředitelé mateřských škol většinou případů uvedli, že mají se zřizovatelem velmi dobrý vztah. Školy většinou pozitivně hodnotí až na několik případů i spolupráci s rodiči. Ředitelé škol vnímají potřebu vzdělávání rodičů ohledně školní zralosti a přípravy na vstup do základní školy, tak i ohledně dalších témat, jako např. digitální technologie, inkluzivní vzdělávání atd.

Digitální kompetence pedagogických pracovníků

Využití digitálních technologií při výuce záleží na pedagogických pracovnících, protože ne všichni mají k tomuto zařízení blízko nebo preferují nedigitální způsob výuky.

SHRNUTÍ

Ředitelé uvádějí potřebu modernizace pomůcek, IT vybavení, vzdělávání pedagogických pracovníků a rodičů a zajištění stabilního a předvídatelného financování těchto potřeb. Ředitelé mateřských škol pozitivně hodnotí spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími subjekty a oceňují působení školních i osobních asistentů ve škole. Na oblast sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence je kladen velký důraz.

Základní vzdělávání v SO ORP Hlinsko

Základní vzdělávání v SO ORP Hlinsko probíhá v základních školách, které jsou zastoupené ve městě Hlinsko na ulici Resslera, Smetanova a Ležáků, na Včelákově, v Kameničkách, v Krouně a Trhové Kamenici. Těchto sedm škol má úplnou výuku pro žáky 1.– 9. tříd. Další základní školy, a to v Holetíně, v Miřeticích, na Rané a ve Svratouchu mají výuku pouze pro žáky 1. stupně.

V dotazníkovém šetření MAP II byly zjišťovány potřeby základních škol ve čtyřech oblastech:

1. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
2. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte
3. Rozvoj potenciálu každého dítěte v jiných oblastech – jiné oblasti jsou např. inkluze, vzdělávání dětí se spec. vzděl. potřebami, digitální kompetence, kreativita, podnikavost, schopnost spolupráce, komunikační dovednosti
4. Další potřeby rozvoje školy
 - a) Tvrdé faktory: financování, technický stav budov, vybavení.
 - b) Měkké faktory: vzdělávání dětí se spec. vzdělávacími potřebami, kariérové poradenství, vzdělávání cizinců, složení pedagogického sboru, naplnění kapacity školy, vedení pracovníků školy – leadership, mentoring a supervize, DVPP atd.

Z **dotazníkového šetření** vyplynulo, že školy hodnotí **úspěšně** zařazování žáků se speciálními potřebami a edukaci jejich asistentů, účast v matematických, literárních, recitačních, výtvarných, vědomostních a sportovních soutěžích, přijímací řízení na SŠ a realizaci kroužků.

Prostor pro zlepšení školy vidí v prezentacích, atraktivnosti a celkovém pohledu rodičů i veřejnosti na jednotlivé školy, navýšení počtu školení pro pedagogy, která jim pomohou zajistit větší kreativitu. Dále by chtěly zvýšit motivaci žáků a i celkově rozšířit aprobace pracovníků škol. A v neposlední řadě by chtěly lepší využití IT ve výuce, více zapojení rodičů či prarodičů do školních i mimoškolních aktivit a vyšší počet asistentů a pedagogů pro žáky se speciálními potřebami.

Pomoc by školy uvítaly v případě finanční podpory na nákup pomůcek, moderního didaktického vybavení, knih a učebnic. Zároveň by uvítaly finanční podporu na konání mimoškolních aktivit, realizaci moderních učeben (anglické, přírodovědné, počítačové, a to včetně IT vybavení atd.). Dále by chtěly podpořit aktivity vedoucí ke zlepšení sociálních a etických dovedností žáků, kroužky čtenářské

gramotnosti, otevření mimoškolních počítačových kroužků a vzdělávacích seminářů pro žáky i pedagogy (počítačová a celková IT gramotnost, bezpečnost na sociálních sítích atd.).

zvýšení úrovně bezbariérovosti

Z důvodu vyšší finanční náročnosti se jim nedaří tyto nároky financovat pouze z vlastních zdrojů. Školy také často myslí i na zapojení rodičů, případně na finanční podporu těch méně zajištěných. Řada škol uvedla, že by se rády staly bezbariérovými či alespoň částečně bezbariérovými. V dotaznících nebyla opomenuta ani mentální pohoda a zdraví pedagogických pracovníků škol např. vytvořením vhodných podmínek pro relaxaci a odpočinek, konzultacemi s psychologem apod. V dotazníkovém šetření byla zmíněna i aktuální témata jako potřeba prevence kyberšikany či bezpečné a etické chování na sociálních sítích.

Dále proběhlo **dotazníkové šetření MŠMT**, jež bylo vázáno na podání žádosti o podporu do výzvy na Šablony I a Šablony II. Dotazníky k projektům Šablony I vyplnily všechny základní školy SO ORP Hlinsko. Byl hodnocen stav před realizací šablon a po jejich absolvování, dále byly hodnoceny následující oblasti:

Inkluzivní/společné vzdělávání

Nejvíce prostoru pro zlepšení ředitelé vidí v dovednosti školy komunikovat s žáky, rodiči i pedagogy, vnímat jejich potřeby a systematicky rozvíjet školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy. Vzhledem k malému počtu cizinců na území nemusí prozatím školy řešit výuku českého jazyka pro cizince. Celkem úspěšně si školy vedou při přizpůsobování obsahu výuky, dokáží vhodně upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného žáka. Úspěšně probíhá rovněž pedagogická diagnostika žáků, vyhodnocení jejího výsledků a v souladu s ním volba formy a metody výuky, resp. kroků další péče o žáky. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji.

Zlepšení je nejvíce patrné při zavádění bezbariérovosti do škol, ve spolupráci pedagogů s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (osobní a školní asistent).

Čtenářská gramotnost

Ke zlepšení by mělo dojít vyšší podporou rozvoje čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů, v informovanosti a jiné spolupráci v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči. Školy by mohly více nakupovat aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti.

Zlepšení nastalo zejména v realizaci mimovýukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace, dále ve využívání interaktivních médií a dalších informačních technologií a ve čtenářsky podnětném prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod).

Matematická gramotnost

Školy by měly více pořizovat aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na se 1. i 2. stupni ZŠ), podporovat individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku se se se a realizovat mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.).

Úspěšné jsou školy ve vedení pravidelných kroužků /doučování/ i mimoškolních aktivitách v oblasti matematické gramotnosti. Druhé největší zlepšení nastalo v lepším využívání interaktivních médií, informačních a komunikačních technologií v oblasti rozvoje matematické gramotnosti.

Jazyková gramotnost

Prostor pro zlepšení školy shledávají v rozmanitosti nabízených cizích jazyků a ve spolupráci s rodilými mluvčími. Dále školy nedostatečně podporují vznik pravidelných jazykových kroužků a jazykových mimoškolních aktivit a nevytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti.

Školy si naopak pochvalují využívání interaktivních médií, informačních a komunikačních technologií v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti a dostatečné technické a materiální zabezpečení pro výuku cizích jazyků.

K velkému zlepšení došlo v dostupnosti cizojazyčné literatury pro žáky a zlepšilo se i jazykově podnětné prostředí. Ve školách jsou více realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti – např. interaktivní výstavy knih apod. a zlepšila se informovanost a spolupráce v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužky, aktivity spojené s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)

Podnikavost, iniciativa a kreativita

Ke zlepšení by mohlo dojít při využívání poznatků v praxi a ve sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol. Dále pak v systematickém učení prvků iniciativy a kreativity, prostředí i přístupu pedagogů při podpoře fantazie a iniciativy dětí.

Školám se daří aktivně se podílet na přípravě a realizaci projektů školy. Největší zlepšení školy zaznamenaly při podílení se žáků na činnostech fiktivních firem a v organizaci konzultací či exkurzí na podporu podnikavosti a iniciativy žáků i učitelů.

Polytechnické vzdělávání

Školy vnímají potřebu zlepšení při vedení kroužků nebo pravidelných dílen či jiných pravidelných mimoškolních aktivit na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání, technického a materiálního zabezpečení. Školy méně podporují individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku.

Největší zlepšení nastalo při využívání poznatků v praxi a ve sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol. Zlepšila se také spolupráce základních škol se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření a podpora žáků s mimořádným zájmem o polytechniku.

Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence,

Zlepšení by mohlo nastat při přípravě žáků na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, v rozvíjení občanských kompetencí a budování povědomí o etických hodnotách a kultuře komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání.

I když by při přípravě žáků na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti mohlo dojít k dalšímu zlepšení, je v něm vnímáno největší zlepšení za poslední hodnocené období, dále pak i ve vedení žáků ke konstruktivním debatám.

Digitální kompetence pedagogických pracovníků

Problémem škol jsou chybějící volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje a nedostačující orientace pedagogů v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu.

Zlepšení nastalo ve využívání možností BYOD pro konkrétní projekty žáků – tedy umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)

Kariérové poradenství pro žáky

Zlepšení je třeba při nabízení individuálního kariérového poradenství všem žákům včetně žáků se SVP či ze sociálně znevýhodněného prostředí, poskytování kariérového poradenství žákům z vyšších ročníků a vytvoření pozice klíčového pracovníka pro koordinaci aktivit pro kariérové poradenství.

V rámci získávání informací proběhly i **strukturované rozhovory** s řediteli o potřebách základních škol v oblastech, kterými se MAP zabývá a svými aktivitami se snaží o podporu a pomoc v těchto oblastech formou akcí pro pedagogy, žáky a rodiče. Zhodnocení jednotlivých oblastí je popsáno níže.

Inkluzivní vzdělávání

Všechny základní školy v regionu usilují o maximální rozvoj každého žáka s ohledem na jeho individuální potřeby, specifika a možnosti. Školy velmi často pracují se znevýhodněnými žáky nad rámec výuky, např. poskytují doučování a další aktivity. Z hlediska inkluzivního vzdělávání vnímají zástupci škol velice přínosně přítomnost osobních a školních asistentů při výuce. Nevýhodou školních asistentů, hrazených z projektů Šablony je, že jsou školám poskytovány finance na jejich zaměstnání pouze krátkodobě. Některé školy navíc dodávají, že není snadné sehnat kvalitně proškolené a dostatečně zkušené asistenty. Další problém školy vidí v tom, že asistenti jsou zaměstnáváni jen na dobu určitou a asistent pak často musí odejít hned po tom, co si na něj znevýhodněné dítě zvykne.

Velký problém školy vidí v logopedických dovednostech dětí. V regionu je nedostatek kvalifikovaných logopedů a pedagogickým pracovníkům chybí potřebná logopedická podpora. Co se týká problematiky výuky dětí cizinců, potýkají se s ní i základní školy v Hlinsku. K žákovi je v těchto případech vždy přistupováno individuálně, ve spolupráci s rodinou, případně dalšími institucemi.

Bezbariérovost škol je hodnocena jako dostatečná, ale nikoli z důvodu, že je budova školy bezbariérová, ale pro to, že dosud nebylo nutné řešit výuku dítěte upoutaného na invalidní vozíku nebo si s jeho přijetím škola poradila umístěním do třídy v přízemí. Překážkou pro odstranění bariér ve škole je obrovská finanční náročnost, případně majetkové poměry školy. I přes to se úroveň bezbariérovosti škol výrazně zlepšila, a to prostřednictvím realizace projektů z IROP, kdy bezbariérovost byla vyřešena zakoupením schodolezu. V rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: semináře pro pedagogy.

Čtenářská gramotnost

Většina škol uvádí, že jsou vybaveny školní knihovnou, která v mnoha případech potřebuje doplnit o modernější pomůcky. Školy se snaží co nejvíce pracovat s textem, snaží se žáky motivovat formou soutěží nebo jim četbu přiblížit účastí na scénických čteních. Školy si uvědomují potřebu práce s mediální a finanční gramotností. V rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: semináře pro pedagogy, soutěže a scénické čtení pro žáky ZŠ.

Matematická gramotnost

Školy se snaží matematickou gramotnost podpořit formou různých matematických soutěží a pedagogové rozvíjejí své znalosti v rámci různých seminářů. Poptávka je po jednoduché, efektivní technice a po on-line zdrojích k výuce, na kterou jsou ovšem potřeba peníze. Školy uvádějí, že je třeba podpořit nebo zavést výuku finanční gramotnosti.

Jazyková gramotnost

Žáci začínají s výukou angličtiny brzy na 1. stupni a v 7. nebo 8. třídě začínají s výukou druhého cizího jazyka. Školy často kritizovaly nutnost vyučovat druhý jazyk na úkor jazyka prvního. Některé školy již mají zkušenosti se spoluprací s rodilými mluvčími. Tento typ spolupráce je velmi ceněným a vyhledávaným druhem podpory jazykové gramotnosti a školy mají zájem o pravidelné konverzace

s rodilými mluvčími, v regionu je však nedostatek příležitostí. Školy se účastní a také sami pořádají soutěže a olympiády anglického jazyka. Pedagogové jsou nakloněni dalšímu vzdělávání. V rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: semináře pro pedagogy a implementace pro žáky ZŠ.

Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě

Ředitelé se ve směr shodli, že podpora kompetencí k iniciativě a kreativě je hlavním smyslem jejich práce.

Polytechnické vzdělávání

V tomto odvětví jsou školy poměrně dobře a kvalitně vybaveny. Často disponují školními dílnami a kuchyňkami. Polytechnické vzdělávání se těší velkému zájmu ze strany učitelů a žáků. Zájem by byl o stavebnice a kroužky, ale cena za moderní a kvalitní stavebnice bývá pro školy příliš vysoká. Další překážkou rozvoje je nízká časová dotace v běžné výuce. Na zavedení dlouhodobých mimoškolních kroužků školám zase schází lektoři. Dále je zájem o rozběhnutí soutěží, a to jak tradičních krátkodobých, tak i dlouhodobých. V rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: semináře, tematické dny a implementace pro pedagogy a tematické dny a soutěže pro žáky ZŠ.

Digitální technologie

Školy jsou pro tuto oblast dostatečně vybaveny, zejména interaktivními tabulemi. Překážkou pro širší využívání je velmi rychlé zastarávání softwarů a dalších aplikací, školy se proto zdráhají nakoupit drahé vybavení, jelikož musí automaticky počítat s jejich neméně nákladnou údržbou a aktualizacemi. Školy disponují počítačovými učebnami, často mají také tablety a notebooky. Spolu s tím, jak se technologie modernizují, je také potřeba průběžně školit pedagogy. Nabízí se i pokročilejší způsoby výuky digitálních technologií, jakými jsou třeba robotické stavebnice, 3D tiskárny, odvětví aplikací a počítačové programování. Jedná se však o časově náročnější aktivity, ve kterých není dostatek časového prostoru ve školním rozvrhu.

Spolupráce se zřizovatelem, rodiči a ostatními školami v regionu

Jednoznačně nejlépe a nejpozitivněji byla hodnocena spolupráce s ostatními školami v regionu a dobré osobní vztahy mezi řediteli jednotlivých škol. Spolupráce s rodiči je až na několik výjimek hodnocena jako dobrá. Rodiče se často a rádi účastní školních akcí. Taktéž dobře školy hodnotí spolupráci se svými zřizovateli.

V oblasti rozvoje **regionálního povědomí** v rámci MAP proběhly pro školy tyto aktivity: tvorba videí s regionální tematikou, vydání zábavně-naučného časopisu pro děti s tématem z regionu a soutěže pro děti ZŠ.

SHRNUTÍ

Školy uvádí potřebu zlepšení prezentace školy, dalšího vzdělávání pedagogů, většího využití IT vybavení, většího zapojení rodičů do chodu školy, potřeby financí na nákup pomůcek, budování bezbariérovosti školy, potřebu většího počtu asistentů a pořádání akcí pro žáky.

Bylo zjištěno, že řada pedagogů je ohrožena syndromem vyhoření. Učitelé i ostatní zaměstnanci školy jsou dlouhodobě vystavováni zvyšujícím se nárokům na jejich osobní i pracovní výkony. Pracovní situaci neusnadňuje ani zvyšující se objem administrativních úkonů. Objevují se také problémy s rodiči některých žáků. Je tedy třeba dbát o duševní zdraví a osobní růst pedagogů, aby mohli vytvářet klima školy, které je potřebné k harmonickému rozvoji žáků. MAS Hlinecko se snaží tento rozvoj podpořit formou workshopů a seminářů, které cílí na duševní pohodu a tedy příjemné klima ve škole.

Základní umělecké vzdělávání v SO ORP Hlinsko

V regionu se nachází jedna základní umělecká škola, a to v Hlinsku na Poděbradově náměstí, která nabízí výtvarný a hudební obor. V rámci hudebního oboru probíhá výuka hry na klávesové, smyčcové, strunné, dřevěné dechové a bicí nástroje a pěvecká hlasová výchova. Výuka probíhá ve dvou budovách, na Poděbradově náměstí a na ulici Veleslavínova, které jsou standardně vybaveny hudebními nástroji, audiovizuální technikou a nástroji a pomůckami pro výtvarný obor. Výtvarný obor má k dispozici nově zrekonstruovaný a moderně vybavený ateliér s LCD televizí, počítači, dataprojektorem s projekčním plátnem.

Ve škole funguje smyčcový orchestr, kytarový soubor, dva pěvecké sbory, flétnový soubor, dechový orchestr, komorní hry (tři dechové, dva smyčcové, dva akordeonové) a devět dvojic čtyřruční klavírní hry. Základní umělecká škola se pravidelně účastní celé řady soutěží, a to jak na národní, tak i mezinárodní úrovni, a dosahuje velmi dobrých výsledků.

Podobně jako základní a mateřské školy i základní umělecká škola potřebuje více finančních prostředků na investice, a to zejména na zakoupení finančně nákladných hudebních nástrojů. Dále v dotazníkovém šetření ZUŠ uvedla, že by se v budoucnu více věnovala propagační činnosti. ZUŠ není bezbariérová.

Zájmové a neformální vzdělávání v SO ORP Hlinsko

Zájmové a neformální vzdělávání v regionu poskytují dvě střediska volného času nacházející se v Hlinsku. Toto vzdělávání dále poskytují spolky různého zaměření nacházející se i v menších obcích, dále pak i základní a mateřské školy, které organizují kroužky a kluby vedené jak pedagogy, tak i externími osobami, což je oceňováno v menších obcích, z důvodu snadné dostupnosti bez nutnosti dojíždět do Hlinska.

Součástí zájmového a neformálního vzdělávání jsou rodiče, kteří aktivity dětí financují, někdy jim zajišťují i dopravu a především děti motivují k přihlášení se do kroužku a podporují jejich setrvání v něm.

Střediska volného času

Dům dětí a mládeže Hlinsko, okres Chrudim a Středisko volného času Pohoda a Pohoda Cool jsou registrovaná u MŠMT.

Dům dětí a mládeže Hlinsko, okres Chrudim je příspěvkovou organizací města Hlinska a je školským zařízením pro zájmové vzdělávání dětí, žáků, mládeže a dospělých bez ohledu na místo jejich trvalého pobytu. Do činnosti Domu dětí a mládeže patří pořádání zájmových kroužků, letních a příměstských táborů, ozdravných pobytů u moře a další příležitostné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti.

Středisko volného času Pohoda a Pohoda Cool jehož zřizovatelem je MÉDEA – z.s. provozuje mimoškolní zájmové volnočasové útvary. Součástí SVČ je také největší Pohybové studio v Hlinsku – Sluníčko. Středisko volného času Pohoda je určeno pro žáky a mládež ve věku 6 až 15 let, a to i pro mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí, rizikovou a delikventní mládež.

Největším problémem pro obě střediska volného času je zajištění kvalitních externích vedoucích pro jednotlivé kroužky. V rámci projektů šablon obě střediska proto upřednostnila zaměstnání školních asistentů. Velký zájem je o příměstské tábory v době školních prázdnin. Dalším problémem je nedostatek financí na nákup vybavení pro stávající kroužky i nové kroužky, které jsou pro účastníky atraktivní (ICT technika atd.). A v neposlední řadě je tu i potřeba rekonstrukce objektů, venkovních prostranství a vybavení a úprava zahrad.

Nestátní neziskové organizace

Nejvíce organizací poskytující volnočasové aktivity dětem a žákům do 15 let se nachází v Hlinsku, tyto organizace mají působnost pro celý region. Poskytují služby i pro děti, žáky a mládež z okolních obcí. Mezi tyto aktéry patří:

Médea – z.s. je organizace, jejímž hlavním cílem je příprava a realizace projektů v rámci prevence kriminality a sociálně patologických jevů, projektů pro problémovou a delikventní mládež a děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, děti v náhradní rodinné péči, vzdělávací aktivity pro pěstouny apod.

Centrum Jana XXIII. je volnočasovým centrem pro všechny generace na sídlišti v Hlinsku. Pro mládež centrum nabízí výuku zpěvu a cizích jazyků, výtvarné aktivity, soutěže, turnaje, výlety, víkendové akce, příměstské tábory a umožňuje se zapojit i do dramatických činností.

Volnočasové centrum Maják provozuje Apoštolská církev v Hlinsku a je určen pro mládež ve věku od 12 let. Pro zájemce připravuje širokou škálu aktivit, workshopů a her, Xbox s kinectem, ping pong, kulečnick. Mimo to jsou zde během roku organizovány výlety a příměstský tábor.

Městská knihovna Hlinsko, příspěvková organizace města Hlinska, nabízí půjčování knih a časopisů, přístup na internet, exkurze a tematické besedy pro MŠ a ZŠ, pořádá literární soutěže, výtvarné soutěže, autorská čtení a besedy se spisovateli.

Junák – český skaut, středisko Skála Hlinsko, z. s. nabízí sportovní aktivity, výuku první pomoci, rukodělné činnosti, turistiku, lukostřelbu a lanové aktivity, letní tábory a mezinárodní skautská setkání. Aktivity jsou určeny pro chlapce a dívky od 4 let.

Na území jsou dvě mateřská centra, v Hlinsku **Mateřské centrum Hlinečánek** a v Krouně MaCeK. Obě mateřská centra jsou neziskovými organizacemi se zaměřením služeb a aktivit pro rodiny s dětmi od 0–7 let.

Rovněž knihovny v malých obcích pořádají další aktivity pro mládež.

Další důležitou součástí volnočasového a neformálního vzdělávání jsou spolky, které mají mládežnická družstva nebo pořádají akce pro děti a žáky. Nejvíce jich působí v oblasti hasičského sportu a fotbalu, ale jsou zde i další sporty a aktivity.

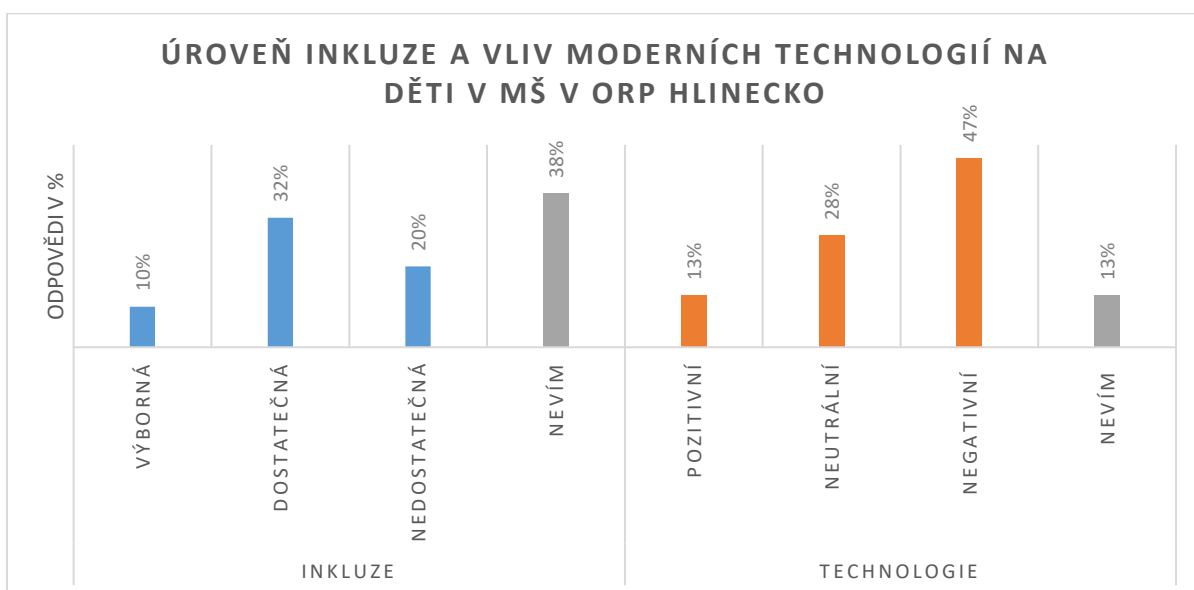
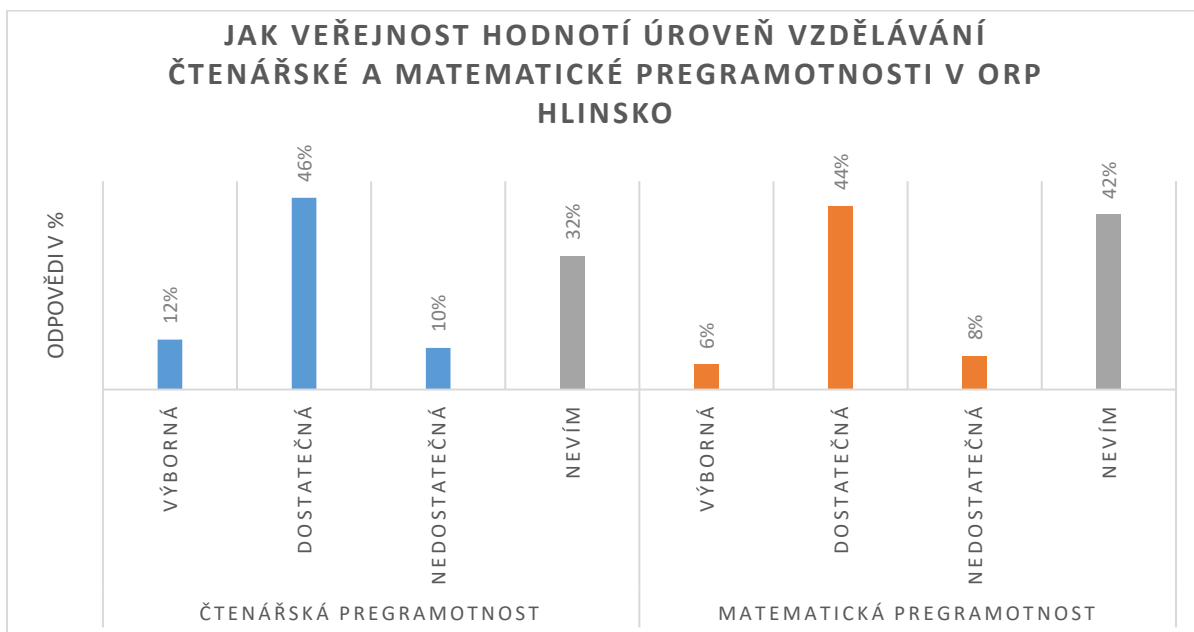
Největším problémem pro neziskové organizace jsou finance, a to jak na zajištění činnosti, tak i na nákup vybavení a opravu zázemí. Hlavními podporovateli jejich činnosti jsou obce, ve kterých působí, svazy a sponzoři ze soukromého sektoru. Dalším nedostatkem je skutečnost, že spolkům chybí kvalifikovaní trenéři a vedoucí mládeže a že je mnohem náročnější děti nadchnout pro jakoukoliv činnost a motivovat je, aby u činností vydrželi.

SHRNUTÍ

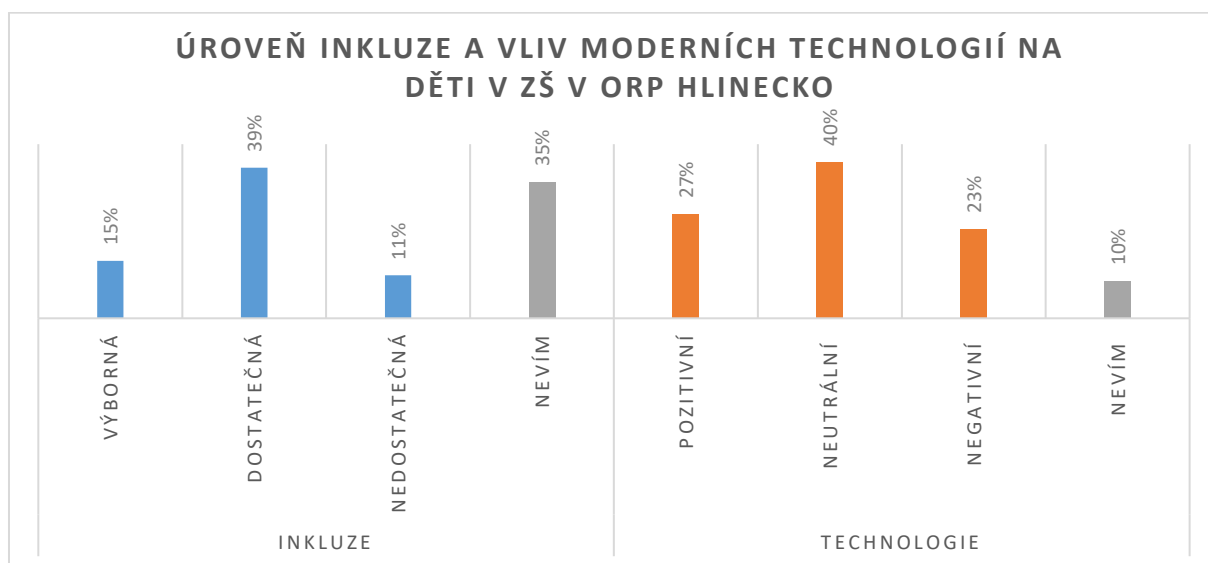
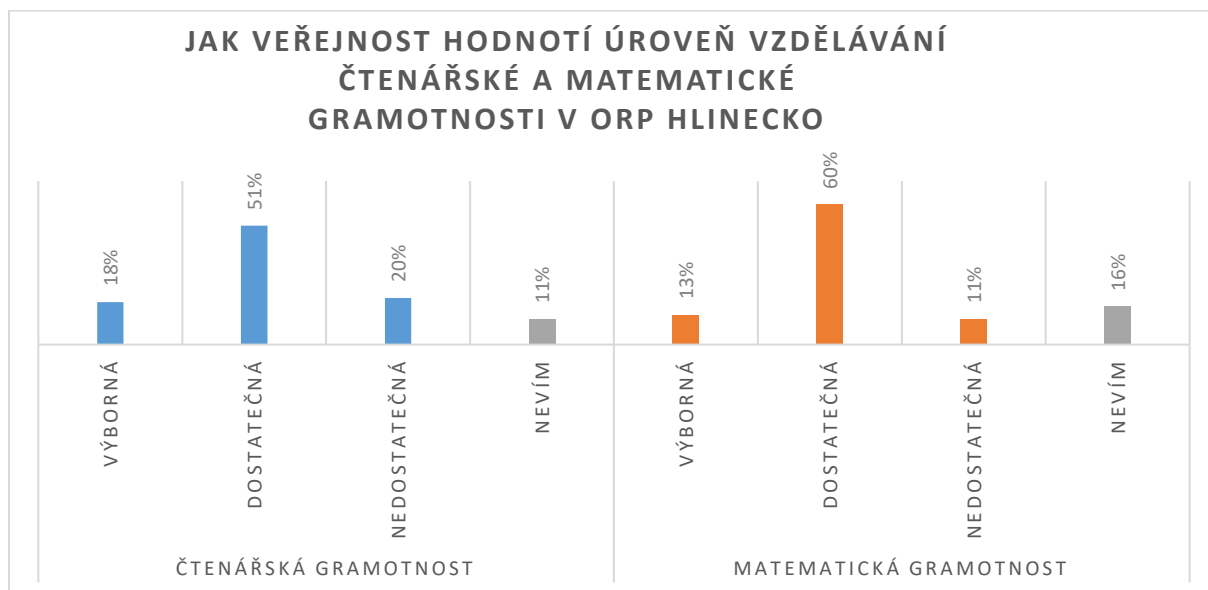
Volnočasovému a neformálnímu vzdělávání v regionu se věnují dvě střediska volného času a spolky. Problémem v oblasti je nedostatek finančních prostředků pro vedoucí zájmových útvarů, na nákup nákladného vybavení a na údržbu a rozvoj zařízení pro volnočasové aktivity. Realizátoři zájmových útvarů se potýkají i s nižším zájmem a disciplínou účastníků, které je obtížnější nadchnout.

Vyhodnocení dotazníku pro veřejnost a rodiče v SO ORP Hlinsko

Zároveň proběhlo i dotazníkové šetření pro veřejnost a rodiče, kterého se účastnilo 92 respondentů, a ze kterého vyplynulo:

Úroveň výuky jak čtenářské, tak i matematické pregramotnosti v MŠ je veřejností hodnocena jako dostatečná. Téměř třetina respondentů hodnotí dostatečně také inkluzivní vzdělávání. Většina respondentů vnímá vliv moderních technologií na děti jako negativní.

Úroveň čtenářské i matematické gramotnosti na ZŠ hodnotí nadpoloviční většina veřejnosti jako dostatečnou. Inkluze je hodnocena většinou dostatečně. V případě vnímání vlivu moderních technologií se mínění respondentů rozchází. V případě MŠ byla téměř polovina odpovědí „negativní“ kdežto u žáků docházejících na ZŠ vliv moderních technologií hodnotí negativně jen necelá třetina a více jak třetina ji hodnotí dokonce pozitivně.